

KARTA PRACY

Zad 1

Polecenie dla zwolenników Alberta

Przeczytajcie rozmowę Wertera z Albertem na temat samobójstwa, a następnie wypiszcie argumenty swojego bohatera jako przeciwnika takiego rozwiązania oraz przygotujcie związane z lekturą 3–4 pytania na „konferencję prasową” z udziałem obu bohaterów, a dotyczącą tematu „Czy samobójstwo jest tchórzostwem? Racje serca przeciwko racjom rozumu”, które zadacie Werterowi.

Polecenie dla zwolenników Wertera

Przeczytajcie rozmowę Wertera z Albertem na temat samobójstwa, a następnie wypiszcie argumenty swojego bohatera jako romantyka usprawiedliwiającego takie rozwiązanie oraz przygotujcie związane z lekturą 3–4 pytania na „konferencję prasową” z udziałem obu bohaterów, a dotyczącą tematu „Czy samobójstwo jest tchórzostwem? Racje serca przeciwko racjom rozumu”, które zadacie Albertowi.

Zad 2

Przeczytaj poniższe fragmenty „Cierpień młodego Wertera”, a następnie odpowiedz na pytania związane z samobójczą śmiercią głównego bohatera (możesz odwołać się również do całej lektury).

„Postanowiłem, Loto, umrzeć i piszę ci to bez romantycznej przesady, spokojny, w ranek dnia, w którym zobaczę cię po raz ostatni. [...] To nie rozpacz, to pewność, że doniosłem brzemię do końca i że się poświęcam dla ciebie. [...] Jedno z nas trojga musi odejść i tym chcę być ja!” (s. 95–96)

„I cóż z tego, że Albert jest twym mężem? [...] Toż to jest dla tego świata i dla tego świata grzechem jest, że ja cię kocham, że chciałbym cię porwać z jego ramion w moje. Grzechem? Dobrze! I karzę się za to. Zakosztowałem tego grzechu w jego całej niebiańskiej rozkoszy, napiłem swe serce balsamem życia i siłą; od tej chwili jesteś moja! Moja, o, Loto! Idę pierwszy! Idę do mego Ojca, do twego Ojca. Jemu się chcę poskarżyć i On mnie pocieszy, dopóki ty nie przyjdiesz, dopóki nie polecę na twe spotkanie i nie pochwyć cię, i nie zostaną przy tobie przed obliczem Nieskończonego w wiecznym uścisku”. (s. 106)

Chłopak przyszedł z pistoletami do Wertera, który odebrał je od niego z zachwytem, usłyszawszy, że dała mu je Lota [...]. „I ty, Loto, podajesz mi narzędzie, ty, z której ręką pragnąłem przyjąć śmierć, i ach, teraz przyjmuję!” (s. 109)

Po wieczerzy kazał chłopcu całkowicie wszystko spakować, podarł wiele papierów, wyszedł i wyrównał jeszcze kilka długów. Wrócił znowu do domu, znowu wyszedł przed bramę, nie zważając na deszcz, do ogrodu hrabiego; snuł się dalej po okolicy, wrócił z nadejściem nocy i pisał: „Wilhelmie, widziałem po raz ostatni pole i las, i niebo! Żegnaj i ty! Droga matko, przebac! Pociesz ją, Wilhelmie! Niech was Bóg błogosławi! Wszystkie moje sprawy są uporządkowane. Żegnajcie! Zobaczymy się znów i szczęśliwi”. (s. 109)

„Prosiłem twego ojca w kartce, by otoczył opieką me zwłoki. Na cmentarzu są dwie lipy, w kącie blisko pola; tam pragnę spocząć. [...] Ach, chciałbym, byście mnie pochowali przy drodze lub w samotnej dolinie, by kapłan i lewita przechodzili, żegnając się mimo oznaczonego kamienia, a Samarytanin łzę wylał”. (s. 110-111)

„Jestem gotów. Loto! Nie wzdramam się ująć zimnego, straszego kielicha, z którego mam wypić odurzenie śmierci! Tyś mi go podała; nie waham się! Wszystko, wszystko! Tak wypełniły się wszystkie życzenia i nadzieje mego życia! Tak chłodno i obojętnie pukam w spiżowe drzwi śmierci”. (s. 111)

„W tych szatach, Loto, chcę być pogrzebany. Tyś ich dotknęła, uświęciła je”. [...] Leżał na wprost okna, bezsilny, na plecach, całkowicie ubrany i obuty, w niebieskim fraku i żółtej kamizelce. (s. 111-112)

1. Wypisz wszystkie znaki i gesty, które upewniają Wertera co do jego zamiaru i przygotowują do samobójstwa, oraz określ, co dla niego oznaczają.
2. Czemu służy teatralizacja śmierci bohatera? Jest:
 - a. wyrazem rozpacz,
 - b. formą sakralizacji śmierci,
 - c. wyrazem buntu, niezgody na życie bez ukochanej,
 - d. wyrazem pogardy dla świata, w którym rządzi schematyzm, konwenans społeczny, w którym liczy się prawo ogółu, a nie prawo jednostki,
 - e. wyrazem wierności ukochanej,
 - f. skrajną formą idealizmu bohatera, wiary w idealną miłość (wielką, choć nieszczęśliwą),
 - g. wyrazem wolności człowieka,
 - h. aktem odwagi,
 - i. wiarą w to, że miłość jest wieczna i przezwycięży nawet śmierć,
 - j. krzykiem zranionej duszy,
 - k. zwycięstwem uczucia, porażką rozumu,
 - l. potwierdzeniem, niezgłębionej tajemnicy, jaką jest dusza człowieka, jej obroną przed rozsądnym, ale bezwzględny światem,
 - m. obroną przed samotnością.

Spośród podanych propozycji wybierz te, które uznasz za właściwe (możesz też dopisać własne) i krótko (np. jednym zdaniem), uzasadnij swój wybór.

3. Napisz, czy można uznać, że Werter w momencie popełnienia samobójstwa był człowiekiem szalonym lub tchórzem, który ucieka od życia pełnego udręki, swoje stanowisko przedstawiając w 2-3 zdaniach.

4. Wielu romantyków podobnie jak Werter popełniło samobójstwo z miłości. Jak myślisz, dlaczego utwór Goethego stał się „biblią” romantyzmu? W uzasadnieniu podaj 3-4 argumenty.